

مذکرات مجلس

صورت مشروح مجلس روز سه شنبه ۲۳ خرداد ماه ۱۳۲۳ *

فهرست مطالب :

- ۱ - تصویب صورت مجلس
- ۲ - تقدیم يك فقره طرح قانونی از طرف آقای اردلان
- ۳ - تقدیم يك فقره طرح قانونی از طرف آقای دولت آبادی
- ۴ - سؤال آقایان دکتر شفق - دکتر عبده - امینی - دکتر معظمی
- و جواب آقای وزیر کشور .
- ۵ - بیانات آقای نخست وزیر و معرفی آقایان معاون وزرات فرهنگ و معاون نخست وزیر
- ۶ - موقع بودستور جلسه آتیه - ختم جلسه

مجلس مقارن ظهر بریاست آقای آقا سید محمدصادق طباطبائی تشکیل گردید

صورت مجلس روز یکشنبه ۲۱ خرداد ماه را آقای طوسی (منشی) قرائت نمودند *

[۱ - تصویب صورت مجلس]

رئیس - آقای طوسی .

طوسی - برای آگاهی خاطر آقایان محترم لازم است عرض کنم در این جلسه و جلسات قبل هم آقای طهرانچی را غالباً غایب بی اجازه نوشته اند ایشان از مدتی قبل یعنی از اوائل دوره چهاردهم مریض و بستری بوده اند و مدتی هم در رشت بر حسب دستور اطباء تحت معالجه بوده اند این است که بنده خواستم ذهن آقایان روشن شود که ایشان قصوری در کار مجلس نکرده اند .

رئیس - نسبت بصورت مجلس نظری نیست ؟ (گفته شد -

خیر) صورت مجلس تصویب شد .

[۲ - تقدیم يك فقره طرح قانونی از طرف آقای اردلان]

اردلان - .... بنده فعلاً این طرحی را که تهیه کرده ام

تقدیم میکنم

[۳ - تقدیم يك فقره طرح قانونی از طرف آقای دولت آبادی]

دولت آبادی - يك موضوع دیگری که میخواستم در

مجلس باستحضار آقایان برسانم عبارت از يك طرحی است که با امضاء ۵۰ نفر از آقایان نمایندگان رسیده است و مربوط با آقایان قضات است البته در این طرحی که آقایان امضاء کرده اند بدون تردید آقایانیکه امضاء کرده اند بمقام تقوی و فضیلت قضات معتقد بوده اند که امضاء کرده اند در این طرح پیشنهاد شده است که قضات کشور از مزایا و امتیاز لیسانس استفاده

* عین مذاکرات مشروح سی و هفتمین جلسه از چهاردهمین دوره قانون گذاری (مطابق قانون آلازمه ۱۳۰۵)

اداره تند نویسی و تحریر صورت مجلس

* اسامی نمایندگان جلسه گذشته که ضمن صورت مجلس خوانده شده :

فائزین با اجازه - آقایان : امیر تیمور - جلایی - قبادیان
فائزین بی اجازه - آقایان : گبو - کفائی - آصف - تیمورتاش - بوشهری - دهستانی - اکبر - سیف پور فاطمی - تهرانیچی
سید محمد طباطبائی .

نمایند یعنی تحصیل آنها مطابق لیسانس شناخته نشود و از مزایای لیسانس استفاده نمایند (همهمه نمایندگان) ولی بعداً تغییراتی در آن داده شده و این غیر از طرحی است که قبلاً تهیه شده بود (همهمه نمایندگان) متأسفانه آقایان اینریشان را بیخود مصرف مینمایند اجازه بفرمائید در این طرحی که ۵۰ نفر از آقایان نمایندگان تنظیم کرده بودند روی عقیده‌ای که آقایان داشتند روی مراتب فضل آقایان آمده‌اند تصدیق آنها را در حدود لیسانس تلقی کرده‌اند و این طرح ثانوی که امضاء شده است فقط مزایایی است در باره آنهاست که زحمت کشیده‌اند این است که عیناً تقدیم میکنم بمقام ریاست که برود بکمسیون

۴- سوال آقایان: دکتر شفق - دکتر عبده - امینی -
و دکتر معظمی و جواب آقای وزیر کشور |

رئیس - آقای دکتر شفق سئوالی از وزارت دادگستری کرده‌اند

نمایندگان - بفرمائید

رئیس - آقای دکتر شفق

دکتر شفق - بنده با اینکه شاید برخلاف اصول پارلمانی باشد خواستم مقدمه چیز را که از آقایان نمایندگان شنیده‌ام تقاضا کنم اجازه بدهند که جزو سئوال بشود که بنده عرض کنم و آقای وزیر کشور جواب بدهند آقایان میدانند که يك موضوعی که بنظر من خیلی مهم نبود مورد استیضاح واقع شده بنده نسبت به آقای رضای افشار بیطرف بوده و طرفدار دولت بوده و حالاً هم هستم ولی شنیده میشود که دیوان کشور بر علیه آقای رضای افشار رأی داده است و حکم داده است در این صورت علت ماندن ایشان در اصفهان چیست چرا احضار نمیشوند این خیلی اسباب تعجب است آقای وزیر عدلیه فرمودند احضار شده است در صورتیکه هنوز احضار نشده است

۱- یک نفر از نمایندگان - احضار شده است

دکتر شفق - جلسه گذشته انتشار داشت که احضار شده است ولی بعد تکذیب شد اما راجع بسئوال بنده که سابقاً يك سئوالی کردم البته چیز مهمی نبود بنظر بنده راجع بود بزرگی روزنامه مردم و راجع بود بمیوه فروشهای شهر در این مدت راجع

و ایران بنده گزارشی از شهرداری تهران بنیخت و زبری در ضمن يك مقاله دیدم که نکات برجسته آنرا بعرض آقایان میرسانم. این گزارش شهرداری تهران بود و استدعا میکنم از دولت که يك توجه خاصی بکلیه شهرداریها مخصوصاً نسبت بوضع مالی شهرداری تهران بنماید. شهرداری تهران از باب ساختمان املاک اختصاصی مبلغ ۱۰۳ میلیون ریال از دولت بموجب قانون متمم بودجه سال ۱۳۲۲ طلبکار تشخیص داده شد و قرار شد ۶۷ میلیون از این ۱۰۳ میلیون را از بابت طلب بانک از شهرداری دولت با بانک تهران بکند متأسفانه این امر که بموجب قانون مخصوصی باسرع اوقات میبایستی انجام بگیرد تا کنون انجام نگرفته است و حتی از بابت این مبلغ ۶۷ میلیون تا امروز هم بانک از شهرداری تهران يك مطالباتی میکند. در آخر سال ۱۳۲۲ برای پرداخت کمک هزینه اعضای شهرداری شهرداری تهران محلی نداشت بالاخره باتصویب دولت قرار شد مبلغ ده میلیون ریال بانک بشهرداری قرض بدهد چون مطابق اساسنامه بانک ملی تضمین وزارت دارائی را لازم داشت بوزارت دارائی متوسل شدند و وزارت دارائی و مخصوصاً شخص دکتر میلیسیو از تصویب و پرداخت این قرضه بشهرداری که برای پرداخت ضروری ترین مخارج شهرداری بود خودداری کرد و ایشان موافقت در پرداخت این قرضه را مشروط کردند بدو شرط یکی اینکه شهرداری مجبور باشد که سه نفر مستشار امریکائی قبول کند و یکی اینکه مخارج شهرداری تحت نظر وزارت دارائی انجام شود. بنده نمیدانم با وجود اینکه مطابق اصول و مطابق قانون اساسی و باز مطابق آن اصلی که در برنامه دولت متذکر شدند بطور کلی نظر این بود که شهرها و شهرستانها و استانها در قسمت خودشان دارای خود مختاری باشند (به بخشید البته این اصطلاح اداری است که بنده عرض میکنم) و حتی الامکان بوسیله معتمدین محل و خود مردم اداره شوند و این تجمیل سه نفر مستشار از طرف دکتر میلیسیو موضوع نداشته و بنده تصور میکنم که بر خلاف ماده قرار داد است که دکتر میلیسیو بموجب آن در امور سیاسی کشور نباید مداخله بکنند. در هر حال این تجمیلات بی جا و این تهدیدات بنظر بنده ملک ایران را

روز بروز به شخص دکتر میلیسیو بد عقیده میکند و ایشان را از آن وضع بی طرفانه که در اوایل امر داشتند خارج میکند و يك وضع خاصی بایشان میدهد و به بخشید بنده عرض میکنم که بعقیده من دیگر ادامه خدمت ایشان در ایران نه به صلاح ملت و دولت ما است (صحیح است) و نه به صلاح دولت امریکا است و باز بنده از موقع استفاده میکنم و اشاره میکنم به بخشنامه که از ایشان دیدم که خیلی موجب تعجب شد و متن بخشنامه این است که در اجرای آئین نامه شماره ۳۲ تثبیت قیمتها (رئیس - راجع بشهرداری است) بلی از نظر ارتباطش با مسئله مسکن با امور شهرداری ربط دارد و راجع بتعدیل مال الاجاره است و من باب مثل عرض میکنم ایشان دستور داده اند یعنی شخص دکتر میلیسیو دستور داده و باداره و محکمه تعدیل مال الاجاره‌ها که بشکوائیه‌های اداره های دولتی و نمایندگان مجلس شورای ملی باید اولویت داده شود و با فوریت مخصوصی مورد اقدام قرار گیرد در صورتیکه مطابق اصل قانون اساسی کلیه افراد در مقابل قانون مساوی هستند و نمایندگان مجلس و دولت از جهت رسیدگی و حق در مقابل محاکم بطور کلی مساوی هستند و ما آمده ایم اختیارات قانون گذاری را تماماً به آقای دکتر میلیسیو داده ایم در صورتیکه مخالف قانون اساسی بود و مخالف تمام اصول است مخصوصاً روی سخن من با نمایندگان دوره ۱۳ است که شما آمدید تمام اختیارات را به دکتر میلیسیو داده اید (صغوی - شما هم اگر بودید در آن موقع این کار را میکردید) بنده اطلاع دارم و صریحاً عرض میکنم بعضی از نمایندگان مجلس (به بخشید ما باید خودمان کله خودمان را پیش خودمان بکنیم) يك عده از آقایان نمایندگان باداره تعدیل مال الاجاره مراجعه کردند و خواسته بودند نسبت بکارهای آنها بر خلاف مقررات مراجعه و اصلاح شود ولی رئیس اداره مال الاجاره مخالفت کرده است و آقای دکتر میلیسیو امر کرد ولی باز او زیر بار نرفت و ایشان برای اینکه باین امرشان صورت قانونی بدهند بر خلاف اصول يك ماده آئین نامه تنظیم کردند و تجمیل کردند باداره مال الاجاره ها

یکی از نمایندگان - اسم بیرید آقای بوده **یمن اسفندیاری** - اگر میدانید آقای دکتر اسم بیرید اگر میدانید پس چرا میگوئید؟

دکتر عباد - بنده اشخاص را نمی شناسم ولی چیزیکه بنده میدانم این است که صد درصد آئین نامه هابرخلاف قانون اساسی و برخلاف اصول است و فقط برای موهون کردن بنده و جناب عالی در مقابل ملت ایران است.

مهندس فریور - قضیه لاستیک را هم بفرمائید.

دکتر عباد - راجع بلاستیک هم يك انتشاراتی داده اند که نمایندگان مجلس لاستیک گرفته اند و حال آنکه چنین چیزی نیست در هر صورت تا آنجائیکه بنده اطلاع دارم نسبت به موضوع و وضعیت خاصی که دکتر میلیسیو امروز در این مملکت بخود گرفته اند بنده اهمیت مخصوصی میدهم و خوشبختانه مطابق اطلاعاتی هم که بنده دارم دولت هم اهمیت مخصوصی میدهد و بنده خودم را موظف میدانم از نظر وظیفه نمایندگی ملت که هر روز و هر وقت پشت این تریبون آمدم از نظر نمایندگی ملت اینها را بگویم و تکرار بکنم و از هو و جنجال و حرفهای زورهم باک ندارم برای اینکه بنده خودم را منتسب به هیچ جا نمی دانم. در هر حال مواردی که موجبات مشکلات مالی شهرداری را فراهم کرده بود همین بود بالاخره نه در باره قرضه ۹۰ میلیون ریال و نه در باره موافقت با پرداخت ۱۰۳ میلیون ریال طلب شهرداری تا این اواخر موافقت نشد برای اینکه آقای دکتر میلیسیو نتوانستند بطور غیر مستقیم ۳ نفر مستشار به شهرداری تهران تحمیل کنند و شهرداری تهران زیر بار نرفت و در واقع هم نمیتوانست موافقت کند زیرا استخدام مستشار خارجی باید با موافقت مجلس باشد و در صورت موافقت مجلس این امر امکان داشت (یکی از نمایندگان - در صورت لزوم) البته در صورت لزوم. و البته با تجربیاتی که از وضع کار آقایان داریم تصور نمیکنم بهیچوجه استعجاب همیشه آمریکائی برای شهرداری ضرورت داشته باشد (یکی از نمایندگان - خودشان هم ضرورت ندارند) بنده هیچ نمیکنم هم میگوئیم که ضرورت ندارد و آقای دکتر

میلیسیو هم مشغول کار است (مهندس فریور - دولت هم کاری نمیکند) در هر حال از امسال قرار شده است طبق قانون مالیات بر درآمد عوارض قیام و مالیات مستغلات ~~که~~ در حدود ۶۵ درصد در آمد شهرداری است حذف شود و بموض این عوارض معادل يك دهم مالیات بر درآمد وصول شود و شهرداری برای انجام مخارج ضروریاتش دوازه بنده نمیخواهم عرض کنم که این قانون مالیات بر درآمد امسال آن نتایجی را که در نظر دارند نمیدهد برای اینکه سال اول اجراء است ولی در هر حال از جهت مالیات عوارض قیام و مالیات مستغلات در سال گذشته ۳۸ میلیون ریال وصول شده است ولی حالا برای اینکه ما بتوانیم امسال این ۳۸ میلیون ریال را بچگونگی يك دهم مالیات بر درآمد شهرداری بدیم باید ۳۸۰ میلیون ریال در تهران مالیات بر درآمد وصول شود و تازه این رقم هم تأمین نمیکند (رقم ۳۸ میلیون را) برای اینکه يك عده از صاحبان کارخانجات و مالکین در تهران هستند که مالیات آنها مربوط بخارج از تهران است و بر فرض که ۳۸۰ میلیون ریال وصول شود تازه يك دهمش متعلق به شهرداری نخواهد بود برای اینکه آن قسمتهائی که مربوط با مالیات خارجی خارج از تهران است قدر مسلم این است که به شهرداری تهران تعلق نمیگیرد این است که شما میبایستی اقل ۳۸۰ میلیون ریال را از بابت يك دهم مالیات بر درآمد وصول کنید و بنده تصور میکنم که باتجربه کمی که در این باب دارند پیشرفت کفلی در این قسمت پیدا نشود و نتیجه با وضعی که پیشرفت میکند بنده تصور میکنم که شهرداری تهران با این اشکالات مواجه با ورشکستگی بشود (یکی از نمایندگان - شد) نه تنها شهرداری تهران بلکه شهرهای تمام ایران فعلاً مواجه با ورشکستگی شده است و اعضای شهرداری های تمام کشور اغلب چند ماه است حقوق نگرفته اند برای اینکه قانون مربوط به $\frac{1}{10}$ در تمام شهرها اجراء نشده است تمام کارمندان آنها در معرض اعتصاب و گنازه گیری هستند و بنده عجب میکنم در موقعی که مملکت احتیاج به آرامش و نظم و انضباط دارد و موقعی که تمام افراد کشور مخصوصاً اولیائی

که زمام امور کشور را در دست دارند و میبایستی سعی و جدوجهد کنند برای تأمین آرامش این قبیل کارشکنی ها که بالاخره ملت ایران را مواجه با عدم انتظام خواهد کرد چه صورتی دارد؟ بنده میخواستم از جناب آقای وزیر کشور سؤال کنم که نسبت بکارهای مربوط به شهرداریها و این اشکالاتی که مخصوصاً از طرف آقای دکتر میلیسیو ایجاد شده است دولت چه اقدامی کرده است و مخصوصاً از حضور آقای نخست وزیر استفاده میکنم و باز تکرار میکنم که نسبت بوضعیت آقای دکتر میلیسیو هر چه زودتر باید تصمیم دولت بمجلس شورای ملی ابلاغ شود و این نظریه عموم نمایندگان ملت است (صحیح است)

وزیر کشور - آقای دکتر معظمی و آقای امینی هم فرمایشاتی داشتند و سئوالانی کرده اند ایشان هم بفرمائید تا بعداً جواب عرض کنم.

رئیس - آقای امینی.

امینی - بنده سئوال خیلی کوتاهی است و بنظر بنده چیز مهمی نبود و همین جهت هم فراموش کرده بودم که چه سئوالی کرده بودم این بود که رونوشت آن را آقای وزیر کشور به بنده دادند عرض کنم که بنده تعجب میکنم که چرا ایشان باید پس از ۳۵ روز برای جواب حاضر شوند و موقعی سئوال بنده جواب بدهند که اصلش از بین رفته باشد نسبت بشهرداری مطالبی را که آقای دکتر عبد مفرمودند البته لازم نیست که بنده تکرار کنم و بآنها اشاره بکنم اگر چه در سئوال بنده بود ولی اصل سئوال بنده راجع بشهرداری رشت بود چونکه در آن جا غیر از عوائد قیام استفاده های زیادی میکردند اصولاً نکری از عوارض غیر قیام در مقررات دکتر میلیسیو که قانون را لغو کرده بود. چون با قانون مالیات بر درآمد فقط عوارض قیام و مالیات مستغلات را لغو کرده بودند و این موضوع بکلی مسکوت مانده بود در صورتیکه آن عوارض غیر قیام در باجه های صدی سه وصول میشد و حالا که بکلی این عوارض صدی سه و قیام از بین رفته بنده میخواهم سئوال کنم از آقای وزیر کشور که توجه بموضوع

بشود زیرا آن مقررات لغو عوارض قیام و مستغلات بوده است و مربوط به عوارض غیر قیام رشت نبوده و خواستم راجع باین موضوع توضیح بدهند.

رئیس - آقای دکتر معظمی.

دکتر معظمی - سئوال بنده از وزارت کشور راجع بدو موضوع بود یکی این که علت اینکه شهرداری تهران در امر نظافت شهر مراقبت نمیکند چیست و سئوال دوم این است که با وجودیکه تکدی طبق قوانین ممنوع و شهرداریها موظف به جمع آوری آنها هستند چرا شهرداری تهران در جمع آوری فترا کوتاهی و غفلت می نماید. موضوع نظافت شهر محتاج به طول و تفصیل نیست آقایان توجه فرموده اند که در نظافت شهر کاملاً غفلت میشود بطوری که غالب خیابانها درشن و کثافات فرو رفته است و این قسمت هم از گزارشی که خود شهرداری داده است تأیید میشود و چون گزارش در روزنامهها چاپ شده است بنده خارج از تراکت نمیدانم که در این جا بعرض برسانم تنظیم رفتگری و نظافت شهر - نظافت شهر تهران بوسیله هفتصد و کسری رفتگر انجام میشود که در هر برزن چهار گانه يك عده رفتگر و چند نفر سر رفتگر و يك رئیس نظافت است. حوزه هر برزن اعم از کوچه و خیابانها ظاهراً بین رفتگران تقسیم شده و حدود مسؤلیت هر رفتگر معین شده است ولی این ترتیب جز يك صورت ظاهری بیشتر ندارد بطوری که هر موقع که بيك نقطه سر کشی شود اظهار میکنند رفتگر برای خوردن چائی یا نهار رفته و بواسطه همین بی نظمی اغلب رفتگران بمحض اینکه لباس میگیرند فوار میکنند. حقوقی که بر رفتگران داده میشود ۳۶۰ ریال که با اضافاتی که در حقیقت رفتگران خیابان و کوچه ایستند بلکه رفتگر و عمله خانه ها هستند که از هر خانه ماهیانه دارند که روزها را بجمع کردن زباله منزل اشخاص میگیرند در خیابان هم اگر دیده میشوند بیشتر برای جمع کردن پهن است که قیمتی داشته و میفروشند باین ترتیب رفتگرانی که ما مورد خیابانهای

بزرگ میشوند که خانه‌های در جوار آن نیست همیشه ناراضی و سعی دارند در کوچه مأمور باشند. زباله‌های هم که جمع میشود با اینکه با کامیونها و چرخهای شهرداری حمل بخارج شهر می‌گردند متعلق بخود رفتگران و شوفر کامیون و چرخچی بوده که به باغداران فروخته میشود البته تا معامله را با باغدارانی تمام نمیکنند اقدام بحمل زباله نمی نمودند و در نتیجه ممکن است چند روزی زباله در شهر بماند بعلاوه وسیله حمل زباله که در سالهای پیش چهارده دستگاہ کامیون بود حالیه بشش دستگاہ تقلیل یافته و بواسطه خرابی لاستیک و کامیون مرتباً با تأکیدی که میشود تأخیر در حمل زباله می‌گردد. از طرف دیگر اگر خدای نکرده شبی سیلی زلزله ای در تهران بیاید یک دستگاہ مجهز نیست که بتواند کمک فوری بنمایند و کشیک هائی که در برزنها داده میشد بیشتر جنبه ارفاق برای رفتگران بی جا و منزل است نه داشتن یک سرویس منظم. ملاحظه فرمودید که خود شهردار تهران هم اقرار میکنند باین که در نظافت شهر کاملاً دقت نمیشود حتی در قسمت خیابان هم اگر آقایان ملاحظه فرموده باشند اشخاصی که ساختمان میکنند بمقررات شهرداری اهمیت نمیدهند بطوری که غالب خیابانهای شهر پر از شن است و وسایل نقلیه پیوسته دچار زحمت هستند و تمام حوادثی که اتفاق میافتد در نتیجه این بی انضباطی است که شهرداری مالکین را موظف نمیکند که شن‌ها و آجرهائی را که میریزند جمع کنند. در قسمت نظافت شهرها که البته بهیچوجه رعایت نمیکند و بکقسمت نظافت دیگر هم که رعایت نمیشود مربوط بآب شهر است که آقایان ملاحظه فرمودند که برخلاف سلامتی و صحت اهالی است بعلاوه یک اداره آبیاری دارد شهرداری که بهیچوجه در قسمت اداره آبیاری توجه نمیکند بطوری که این اداره آبیاری در امسال ۱۳۰ هزار تومان ضرر آورده است و اینطور میگوید که ما شهر تهران را هنوز درست مساحت نکرده ایم و مساحت شهر تهران را هم می‌گویند که ما مهندس با اندازه کافی نداریم در صورتیکه من صحبت کردم این قسمت زباله بخارج ۲۰ هزار تومان میتوان بررسی نمود و اداره آب تهران را اگر کاملاً مستقل کنند ممکن است یکی از منابع درآمد شهرداری

تهران باشد و بکقسمت عرض دیگر بنده این است که انجمن شهرداری با وضعی که فعلاً تشکیل شده است حق دارد بیشتر در کار شهرداری تهران دخالت کند. قسمت سوم این است که شهرداری تهران چرا این گدایان را جمع آوری نمیکند؟ این قسمت را آقایان ملاحظه فرمایند در واقع تماس با حیثیت و آبروی ملی دارد مخصوصاً در موقعی که این همه بیگانه در مملکت ما هستند ما بهر قیمتی که شده است باید این گدایان را جمع کنیم. اینها غالباً قدرت کار کردن را هم دارند ولی شهرداری چون غفلت میکند اینها همینطور در خیابانها مانع آزادی مردم هستند و یک چیزی از همه بدتر هم این است که اینها اطفال خودشان را محبور کرده اند که به گدائی مشغول شوند و اینها به گدائی عادت کرده اند و پس فردا کار ما را خراب میکنند در واقع جامعه باید آنها را اداره کند یعنی آن‌ها را تربیت کند. بنابر این بنده از آقای وزیر کشور تقاضا داشتم که در جواب این قسمت فقط اشکالات شهرداری را نفرمایند زیرا در قسمت شهرداری اشکالاتش خود یک جوابی است برای این که یک اداره ای است که در واقع مرکب است از ۲۳ اداره مثلاً ما اداره باغات داریم در صورتیکه مردم در این گرما بسر میبرند و یک جائی که درخت باشد نیست و از طرف دیگر این شهرداری تهران ۷۰۱ نفر پشت میز نشین دارد و جمعاً ۳۲۰۰ مستخدم دارد ولی با وجود این نمیتواند امور شهر را اداره کند چون وضع خراب است. این است که باید یک فکر اساسی کرد و قانون شهرداریها را عوض کرد چون ما می‌بینیم که شهرداری تهران یک بهداری دارد مرکب از ۳۰۰ نفر ولی هیچ عمل و اقدامی از طرف این اداره نمیشود. این بود که بنده میخواستم آقای وزیر کشور توجه فرمایند راجع به این قسمت و یک جواب حسابی بدهند ولی اگر اشکالات مالی را بخواهند بفرمایند بنده قانع نمیشوم. یک قسمت دیگر هم پل شمیران و تجریش است فقط یک سرپل تجریش است که مردم در تابستان میروند آنجا تفریح میکنند این پل مدتی است که خراب شده و شهرداری تهران هم قدرت ندارد که این پل را بسازد.

در تمام این شهر هشتصد هزار نفری یک باغ نیست در میدان سنگلج خانه‌های مردم را خراب کردند و محل زباله شده است این است که بنده توجه آقای وزیر کشور را جلب میکنم و تقاضا دارم که در این قسمت جدیت فرمایند و اقدام فرمایند و این ادارات اضافی شهرداری را حذف کنند شما فقط دو اداره در شهرداری لازم دارید یکی اداره برق و یکی آبیاری غیر از این زائد است و باید حذف شود بنا بر این این بنده عقیده ام این است که زودتر این اصلاحات را بفرمائید و مردم را تا اندازه راحت کنید در خانه بنده دو سؤال کرده ام که چون مدتش منقضی شده است و یک ماه گذشته است تقاضا میکنم ایشان بیایند و جواب بدهند.

وزیر کشور - البته بنده کمال تشکر را از فرمایشات آقایان دارم مخصوصاً آقای دکتر معظمی که هم در این جا فرمودند و هم در وزارت کشور تشریف آوردند و فرمودند که توجهشان به امور شهر به اندازه ایست که نه فقط بیان متاعب و مصائب را در اینجا میفرمایند بلکه خودشان هم در وزارت کشور هم فرمودند و در حضور آقای عدل بود که وعده داده شد که فوراً اقدام خواهد شد و مخصوصاً وعده داده شده است که پس از خاتمه تحصیل مهندسی که الان در دانشکده فنی مشغول امتحان دادن هستند و عنقریب موقع تعطیلشان میرسد با آنها مشورت کنند و تعیین مساحتی شهر را برای تأمین آبیاری و حق الشرب بعمل بیاورند بنده خیلی متشکرم از این زحمتی که برای اینکار کشیدند در باب تهیه آب مشروب شهر هم یک نظریاتی داشتند که راجع بآن هم مذاکراتی شده و امیدواریم که آنهم به نتیجه صحیح برسد اگر چه اینجا فرمودند ولی به بنده فرمودند که یک چند چاهی زده شود و ما هم مشغول اقدام هستیم و البته مطالعه میکنیم و نظر ایشان را تأمین میکنیم. اینجا آقای دکتر عبده موضوعی را فرمودند که مربوط به بنده نبود و آقای دکتر عبده که همیشه از موقع استفاده میفرمایند اینجا هم از موقع استفاده فرمودند و بنده هم عرضی ندارم و آن مربوط

به آقای دکتر میلیسپو بود عرض میکنم فقط در باب امور مربوط بشهررداری آنچه که مربوط بوزارت کشور میشد بنده جواب خواهم داد و آن این است که اولاً آقای دکتر شفق آنچه که فرمودند بموجب قوانین و نظامات که از سابق برقرار بوده است تعیین نرخ ارزاق را بیک ترتیب معینی میکشیدند و آن این بود که اداره ارزاق بلدی به از نمایندگان هر صنفی که مربوط بودند بآن جنس دعوتی میشد و قیمت آن جنس در دست اول تعیین میشد و آنوقت عوارض و مالیات و مخارجی را هم که بدان جنس تعلق میگرفت آنرا هم در نظر میگرفتند و اعلان میکردند حالا بعضی اوقات هم در این تعیین نرخ میگردند توافق حاصل میشد با نمایندگان صنف و بعضی اوقات هم توافق حاصل نمیشد ولی در هر حال در مواردی که میدادند این تصمیم قطعی است و متقرب است و لایتنیر تصمیم را اتخاذ میکردند و اجرا میکردند ولی حالا برای اطلاعشان عرض میکنم که چندی است مخصوصاً ب فکر ابتکاری انجمن شهرداری این ترتیب کنار گذاشته شده است و استنادشان به این بوده است که چون قیمتها و نرخها که تعیین میشده است صد در صد اجرا نمیشد و اصل قیمت اساسی همان اصل عرضه و تقاضا است عجبالتاً شهرداری از تعیین نرخ خود داری بکند تا یک راه بهتری در نظر گرفته شود بنابر این چندی است که این موضوع موقوف شده است تا اینکه یک راه مطمئن تری برای تعیین قیمتها و نرخها در نظر گرفته شود و اینکه فرمودند شاید سوء استفاده شده باشد این موضوع بالفعل مورد ندارد و انجمن شهر هم با رسیدگیهایی که میکند و تصمیماتی که عنقریب اتخاذ میکنند امیدوارم که یک راهی را در نظر بگیرند که در آن واحد هم اجحافی نشده باشد و هم اتخاذ مجازات شدید برای متخلفین از نرخها شده باشد اما راجع بعمل شهرداری آقایان البته در نظر دارند که تا بحال دولتها سعی میکردند که امور شهر را ولو در ولایات از هر جهت در تحت نظر دولت بگذارند ولی در برنامه دولت ذکر شد و در اینجا هم

تأیید شد و معلوم شد که آقایان نمایندگان با آن نظر سابق موافقت ندارند و نظرشان این است که حتی الامکان شهر داری با نظر خود مردم اداره شود و اگر بخارجی باید بشود خودشان در نظر بگیرند و این پیش بینی در وزارت کشور هم بعمل آمده است و در لایحه جدیدی هم که در وزارت کشور تهیه شده است و امیدوارم در هفته آتی هم قانون مربوط بشهر داری و هم قانون مربوط به تقسیمات عملیاتی را تقدیم کنم که در کمیسیونها و بعد هم در مجلس مورد شور قرار گیرد این منظور عملی شود این را هم مدتی بود میخواستم عرض کنم که اگر تمام مسائل و رفع تمام مشکلات شهری را ما از دولت انتظار داشته باشیم این یک قدری مشکل است اینست که در این موقع که دولت خودش در مضیقه مالی است اگر بنا باشد مشکلات و مضیقه های دیگری هم که مربوط به مردم هر شهری است اینها را هم مبر بار مضیقه دولت کنیم بر مشکلات دولت خواهد افزود و اما راجع به صد و سه میلیون که فرمودند اجازه اتی هم از مجلس گذشته و اگر عوائقی هم در شهر داری نباشد از آن محل مخارج لازمه بشود این را باید عرض کنم که این مبلغ صد و سه میلیون ریال بر فرض پرداخت مربوط به تعهدات و قروض شهر داری است و نمیتوان آن را بمصرف امور جاری شهر رسانید و این را خود آقای دکتر عیده بهتر میدانند که این موضوع صد و سه میلیون ریال زحمتی اگر ایجاد کرده باشد مربوط پرداخت فرعی است که بحساب شهر داری میآید و الا اصل مبلغ مربوط قروض متفرقه شهر داری است و این چیزی نیست که ما بتوانیم بمصرف بهبودی شهر برسائیم و از این حیث هم اضافه در کار فعلی شهر داری نمیشود ولی البته کسانی که طلب داشتند بطلب خودشان میرسند و اینست که تصور فرمودند که از لحاظ عدم موافقت با ده میلیون ریال قرصه کار شهر داری عقب اقتصاد اساساً ما برای اینکه شهر داری بتواند مرتباً وظایف خودش را انجام دهد باید فکر تازه بکنیم یک فکر اساسی بکنیم هر روز نمیشود گفت که چون مأمورین تنظیم کارشان معوق مانده است باید یک قرصه کرد کارشان راه بیفتد و تا آخر کار

همه روز ما باید متوسل شویم بوزارت دارائی آنها هم یک شرايط و قیودی برای مبلغ گذارند بعد هم ما برویم به بینیم این شرايط قابل قبول و قابل حل است یا خیر اصلاً کار شهر داریها کار مستقلى است ما نباید در گره خوبان را خودمان بزمیم باید به بینیم هر شهری برای خودش چه مخارجی دارد چه عوائقی را حاضر است بدهد و چه صرفه جوئی هاى باید بکند و چه عملیاتی باید بکند و قتی ~~بکند~~ این کار را کرد دیگر لازم نمى آید که بدولت و وزارت دارائی و مستشار رجوع کنیم و وارد تجزیه و تفکیک این بشویم که آیا از روی سوء نیت يك هرقی زده است یا حسن نیت و بهترین راهی را که بخوایم انجام دهیم این باید باشد که کار شهر داری را خود شهر باید انجام بدهند و بعد از مذاکرات مفصلی که در این ایام اخیر با حضور آقای وزیر مشاور و شرکت بنده و شهردار و بکثرت اعضا انجمن شهر داری شده است مقدمات کار تهیه شده است و قرار است که خود آقایان انجمن شهر تصمیماتی که لازم است اتخاذ بفرمایند و نتیجه با اطلاع دولت برسد و اجرا شود ولی راجع به مواردی که آقای امینی فرمودند و آقای دکتر عیده هم اشاره فرمودند البته بعد از اینکه قانون مالیات بر درآمد در مجلس مورد شور قرار گرفت و تصویب شد چون مالیات صدی سه نسخ شد آن عوارض هم که بوسیله همین دستگاه وصول میشد ناچار حذف شد البته حذف آن هم باتصویب خود مجلس بود . برای این که اگر میخواستند آنها آن عوارض را نگاه دارند آفتابه خرج حجیم بود گفتند ~~بکنند~~ بماند و يك عوارض مختصر دیگری هم بود ~~بکند~~ آن را ~~بکنند~~ مالیات خودشان وصول می کردند و حالا هم مشغول وصول هستند ولی راجع باصل مالیات چون توازن عواقب و مخارجی هنوز معلوم نشده و مخصوصاً در شهر طهران آن که عضو يك جنبه قطعی پیدا نموده است از این لحاظ است ~~بکند~~ بوزارت مالیات هنوز ~~بکند~~ نتوانسته است که بداند که مالیات بر درآمد هر شهری چقدر است ولى بصورت تعیین يك چیزی ~~بکند~~ کرده اند و در دسترس انجمنها گذارده شده است که بتوانند رجوع کنند و

راجع بنظافت شهر که آقای دکتر معظمی فرمودند آقایان مسبق هستند که در سنوات گذشته حتی در ۱۳۲۰ ماهیانه بهر نفر سپور و با احتساب بازفتگر (که اسامی دیگر هم دارد) پانزده تومان میدادند و امروز از ۶۳ تومان هم متجاوز است بنابراین اگر با مخارج امروز حساب کنیم ملاحظه میفرمائید غیر از این نمیشود کرد حالا حساب بفرمائید ببینید مخارج شهر داری امروزه چقدر میشود در ۱۳۲۰ بیست و چهار دستگاه کامیون و ۲۳۳ چرخ داشتیم امروزه رسیده است به هشت دستگاه کامیون ۷۴ چرخ و از آن طرف از حیث کمک بکارمندان هم بموجب تصمیمی که در مجلس گرفته شده در بلدها هم رعایت می کنند و مبلغی هم از این بابت بمخارج بلدها اضافه شده است حالا هم باید يك تصمیمات دیگری بگیرند و يك کارهای عام المنفعه در نظر بگیرند که اگر این اشخاص از آنجا دستشان کوتاه شد در جای دیگر بکار گماشته شوند ولی تصدیق میفرمائید که اگر وسائل نظیف کم شده است یک مرتبه نمیشود با این وضعیت مالی که ملاحظه میفرمائید انتظار داشت که ما بتوانیم مقداری کامیون تهیه کنیم حالا اصل تهیه کامیون که مشکل است بجای خودش و تهیه پولش مشکلتر است . یلای این وضع علیق تهیه چندین دستگاه چرخ بهر حال این زحمتی که ایجاد شده است در نتیجه ضیق بودجه هم کمک کرده است و بنده نمی خواهم بگویم که نه تنها این ترتیب در کار شهر داری هست بسایر وزارتخانه ها کار ندارم در این وزارتخانه که اشتغال دارم نمیخواهم بگویم که تمام دستگاهها بش مثل چرخ ساعت می ماند البته يك عیبهای هم هست ولیکن اصل موضوع اشکال این است که نتوانسته اند وسائل کافی برای نظیف شهر در نظر بگیرند انجمن شهر هم مدام مستمر انقدر که بنده اطلاع دارم مثل يك محصل واقعی که از طرف ملت مأمور است سعی میکند که آنچه که میتواند کارهایی بکند که از حیث نظافت و سایر امور شهر داری خدماتی انجام بدهند و نقشه هایی که تهیه شده است و جوه مختلفی داشته است ولی هنوز تصمیم قطعی گرفته نشده است و امیدواریم ~~بکند~~ مسئولیت بر میگردد بخود شهر داریها و قوانینی که لازم است بتصویب مجلس شورای ملی وقتی رسید

انجمن شهر هم که این اندازه مطمئن و متیقن شده است عملیاتی خواهند کرد که بر صلاح مملکت باشد و نظر آقایان هم از هر حیث تأمین شود .

(۵ - بیانات آقای نخست وزیر و معرفی آقایان : معاون وزارت فرهنگ و معاون نخست وزیر)

رئیس - آقای نخست وزیر .

نخست وزیر (آقای ساعد) - بنده وقتی وارد مجلس شدم آقای دکتر عیده اظهاراتی فرمودند که ناچارم نظر با اهمیت موضوع جواب دهم البته افکار عامه و معتقدات سیاسی و احترام بحقوق ملل و دول دولت امریکو مخصوصاً دوستی و علائق صمیمانه این متفق معظم ما باندازه کافی برای ما روشن و مبرهن است اگر روش و طرز عمل و سیاست مالی و اقتصادی آقای دکتر میلیسپو از افکار عامه بومیه نگرانی نموده است دولت متوجه این نگرانی ها بوده و باتبادل نظر های دوستانه و متوجه ساختن مقامات مربوطه داخلی و مستشاران امریکائی بتغییر این روش و تطبیق این سیاست مالی و اقتصادی با منافع عالیه کشور ایران اقدام مجدانه مینماید البته خاطر آقایان نمایندگان مستحضر است که یک گانه مسئول در مقابل هر پیش آمد ناگوار دولت بوده و همین نظر دولت در زیر بار این مسئولیت های سنگین مصمم است راه دوستانه پیدا نموده نظریات خود را به مجلس شورای ملی عرضه داشته تصمیمات خود را بتصویب برساند میتوانم عرض نمایم مسئول بدی و یا اگر این بدی ها مبدل بخوبی شود دولت بوده و مأمورین داخلی و مستخدمین خارجی اگر نمیتوانند از عهده وظایف محوله بخود بر آیند دولت آنها را وادار با اجرای وظایف و یا کناره گیری خواهد کرد و از این قاعده نه من که نخست وزیر هستم و نه مأمورین دیگر داخلی و یا مستشاران خارجی مستثنی نیستند و مجلس میتواند مطمئن باشد امور مالی و امور اقتصادی مستقیماً در تحت اداره و رسیدگی مستقیم دولت خواهد بود و هیچ امتیازی را در این باب نسبت به مستشاران خارجی قائل نخواهم بود ضمناً خدماتی را که در بعضی قسمت ها در حال و در گذشته مستشاران امریکائی نموده اند مورد سپاس گزاری دولت و ملت ایران است ضمناً قصور آنها را متوجه بوده میخواستیم بآنها بفهمانیم

که ملت ایران میفهمد که میفهمد و خدمت را تقدیر و قصور را تکدیر مینماید این قدر راجع باظهاراتی که شده کافی میدانم و اضافه مینمایم موضوع مستشاران امریکائی با توجه کامل تحت مطالعه بوده دولت با حسن وجه آنرا حل خواهد کرد. اکنون از موقع استفاده کرده آقای وحید تنکابنی را سمت معاونت وزارت فرهنگ و آقای دکترا زنجیری را به سمت معاونت پارلمانی نخست وزیر بحضور آقایان نمایندگان معرفی میکنم آقای وحید تنکابنی تا انتخاب وزیر فرهنگ

امور آن وزارتخانه را اداره خواهد کرد.

۶ - موقع ودستور جلسه بعد - ختم جلسه |

رئیس - آقایان موافقت میفرمایند جلسه را ختم کنیم؟
(صحیح است) جلسه آتی، روز پنجشنبه ۲۵ خرداد سه ساعت قبل از ظهر دستور گزارش های کمیسیون داد گستری و بقیه سئوالات.

(مجلس يك ساعت و نیم بعد از ظهر ختم شد)

رئیس مجلس شورای ملی - سید محمد صادق طباطبائی